

Dato: 12. oktober 2023

Til Miljøministeriet

Departementet

"Høringsvar vedr. husdyrbrugloven j.nr. 2023-310".

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Høringsvar til udkast til lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (teknologiliste og samlet godkendelse eller tilladelse af husdyrbrug). J.nr. 2023-310.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) takker for muligheden for at indsende høringsvar på udkast til lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Nedenfor fremgår DN's overvejelser ang. ændringerne i loven.

Ift. ændringerne til §16c

DN hilser det velkommen, at den såkaldte 'matrikelfinte' gennem husdyrlovens §16c nu bliver ændret, så to husdyrbrug fremover skal tillades eller godkendes samlet, hvis de er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet. Det er en klar forbedring, at husdyrbrug med ændringen ikke skal opfylde alle tre kriterier (forureningsmæssig, teknisk- og driftsmæssigt forbindelse), men at man nu skal se på den forureningsmæssige og enten tekniske- eller driftsmæssige sammenhæng. Men DN mener dog, at det også er nødvendigt at se på de bedrifter der udelukkende er forureningsmæssigt forbundne, og at loven fortsat ikke tilstrækkeligt forholder sig til disse.

Hvis formålet er at yde en bedre og mere korrekt beskyttelse af omboende og natur i forhold til forureningen fra husdyrbrug, så mener DN, at lovforslaget udelukkende bør forholde sig til, om husdyrbrugene er forureningsmæssigt forbundne. Når to (eller flere) bedrifter er placeret tæt på hinanden, og dermed har overlappende konsekvenszoner, så vil naboer og natur opleve en større forureningsmæssig påvirkning, uagtet om bedrifterne er enten teknisk eller driftsmæssigt forbundne.

Som DN ser det, er lovforslaget egentlig blot en tilbagevenden til tidligere formulering af samme lov, hvor det fremgår at "*§ 16 c er en videreførelse af § 13 i den tidligere lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lov nr. 1572 af 20. december 2006 (herefter 2007-husdyrbrugloven)... Efter § 13 skulle flere ejendomme med tilhørende anlæg, der indgik i den samme bedrift, tillades eller godkendes sammen med en anden ejendoms anlæg, hvis de to ejendomme var teknisk og forureningsmæssigt forbundet med hinanden.*"

Som udgangspunkt er det derfor ikke den store ændring af lovgivningen, der her er tale om, idet man blot ønsker at fjerne driftskriteriet fra vurderingen om samdrift. I og med at driftskriteriet primært er en tydeliggørelse af den tekniske forbundethed, så må det konkludere, at lovforslaget risikerer kun at være en symbolsk reaktion på problemet med udnyttelse af "matrikelfinten". I realiteten overlades tolkningen af lovforslaget om samdrift fortsat først til kommunernes vurdering og dernæst til Miljø-og Fødevarerklagenævnets praksis.

DN håber, at Miljø-og Fødevarerklagenævnet fremadrettet ændrer praksis og udelukkende forholder sig til det som Miljøministeriet i udkast til lovforslaget netop betegner som den centrale betingelse for en samlet

miljøvurdering, nemlig at *"Med den foreslåede ændring vil den centrale betingelse for at fravige udgangspunktet om, at husdyrbrug på selvstændige matrikulære ejendomme skal behandles hver for sig, være, om husdyrbrugene er forureningsmæssigt forbundet."*

Ift. afstandskriterier for samdrift.

Det fremgår af udkastet, at Miljøministeriet med ændringen vil fastsætte et defineret afstandskrav på 100 m mellem to husdyrbrug, der skal bruges til at vurdere om husdyrbrugene er at betragte som forureningsmæssigt forbundne. Det er en fin tanke at fastsætte en fast afstand, og tanken er nok, at det skal gøre det nemmere for kommunerne at vurdere om to brug, ligger så tæt sammen, at de skal vurderes samlet. Men en generel fast afstand mellem to husdyrbrug kan ikke anvendes i praksis, da der for hvert husdyrbrug udregnes en konsekvenszone for miljøpåvirkning som både gælder udledning af ammoniak og lugt til omgivelserne. Denne konsekvenszone vil være forskellig alt afhængig af husdyrbrugets størrelse. Et stort husdyrbrug giver en større konsekvenszone end et mindre. DN kan bakke op om, at der fastsættes et defineret afstandskrav på 100 meter, men at der derudover udregnes en konsekvenszone for hvert husdyrbrug – er denne zone større end 100 m, skal det forøgede afstandskrav anvendes.

Ift. hjemviste sager og revurderinger jf. §2

I udkastet lægges der op til, at klager over afgørelser samt hjemviste sager, der er truffet inden d. 1.6.24, skal behandles efter de hidtil gældende regler. DN mener, at sager som ophæves og hjemvises til fornyet behandling af Miljø-og Fødevarerklagenævnet altid bør behandles og afgøres efter gældende lovgivning, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

DN foreslår derfor, at §2, stk. 2 ændres til *"Klager over afgørelser, der er truffet inden den [1. juli 2024], behandles efter gældende regler"*.

Og §2, stk. 3 ændres til *"En sag der er hjemvist til fornyet behandling, hvor den oprindelige afgørelse er truffet før den. [1. juli 2024], behandles efter gældende regler"*.

Derudover finder DN, at der med kommende revurderinger også skal ske en vurdering efter §16c, og at denne også skal ske efter gældende regler. Meningen med revurderinger ift. miljøbeskyttelsesloven er at få virksomheder over på nye regler, og her er det også vigtigt, at der tages stilling til husdyrbrug der er at betragtes som forureningsmæssigt forbundne. Det er i lovforslaget uklart, hvordan forslaget vil forholde sig til kommende revurderinger af miljøgodkendelser, samt hvorledes man vil forholde sig til proportionalitetsprincippet i disse tilfælde.

Det fremgår af punkt 11 i udkastet, at ændringen i loven lever op til EU-retten ift. at bidrage til målopfyldelse af bl.a. *"... habitatdirektivets overordnede mål om gunstig bevaringsstatus, direktivet om industrielle emissioner mål om at forebygge, mindske og så vidt muligt eliminere forurening fra industrielle aktiviteter og nitratudirektivets mål om at begrænse vandforurening forårsaget eller fremkaldt af nitrater, der stammer fra landbruget"*.

Som DN ser det, så vil ændringer i loven kun leve op til EU-retten, hvis ovenstående ændringer foreslåede af DN ift. hvordan klager og hjemviste sager skal behandles. Danmark er milevidt fra bl.a. at opnå habitatdirektivets mål om gunstig bevaringsstatus for både arter og naturtyper, og dermed er det bydende nødvendigt at alle ændringer ift. bl.a. landbrugets udledninger af næringsstoffer, både atmosfærisk og via udspreddning, kraftigt reduceres.

Ift. kumulation

DN finder i lighed med Greenpeace, at dette udkast til lovændring, fuldstændig mangler at forholde sig til kumulationsberegningerne. Når to eller flere husdyrbrug indenfor en bestemt størrelse ligger indenfor en defineret afstand, så skal der beregnes kumulation fra bedrifterne til omgivelserne. Altså en måde, hvorpå man ønsker at beskytte omgivelserne for forurening. Hvis to bedrifter ikke falder under samdriftsvurderingen, så indtræder kumulationsbegrebet i visse tilfælde. Derfor er det relevant for denne høring. DN er enig med Greenpeace i, at der også bør ske en ændring af husdyrloven i forhold til kumulation.

Dels er det faglige grundlag for hvornår der skal regnes med kumulation ikke til stede, og dels hviler lovgivningen på et notat fra 2006. Notatet – og dermed loven - er lavet med udgangspunkt i, hvordan landbruget så ud for næsten 20 år siden – noget som Miljøministeriet netop selv påpeger ifm. ændringerne i §16c idet det som i notatet fremgår, at *"Samtidig bemærkes, at det nuværende landbrugsbillede er markant anderledes, idet den nugældende landbrugsregulering i vidt omfang er blevet liberaliseret."* og *"Reglen bør derfor ændres således, at den i højere grad er tidssvarende og sikrer nabobeskyttelsen og hensynet til miljøet, således som oprindeligt tilsigtet"*.

Hvis hensynet til naboer og miljøet er det oprindelige formål med lovgivningen, så bør kumulationsberegningsgrundlaget og tilhørende paragraffer på samme måde revurderes og ændres. DN vil også påpege, at det i dag er ret simpelt, i et GIS-program, at beregne både emissioner og depositioner fra alle husdyrbrug som påvirker ethvert naturområde, og vi opfordrer hermed til, at man nu bruger denne mulighed til at sikre vores naturarealer mod skadelig ammoniakdeposition, ved at gøre dette til en del af godkendelsesgrundlaget.

DN bakker i øvrigt op om Greenpeaces høringssvar.

Med venlig hilsen

Therese Nissen

Natur- og Miljøpolitisk medarbejder

Tlf.: 31 19 32 31

E-mail: tgdn@dn.dk